

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 19.11.24
Sayı: 122

19414

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Saadet Partisi Grup Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Prof. Dr. Vedat Işıkhani tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. 13.11.2024

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Saadet Partisi Grup Başkanı

4857 sayılı İş Kanunu'nun 30. maddesi, elli ve daha fazla işçi çalıştıran işverenlere belirli oranda engelli ve eski hükümlü bireyi istihdam etme yükümlülüğü getirmiştir. Bu hüküm, engelli bireylerin ve eski hükümlülerin ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaları, topluma daha aktif bir şekilde katılmaları ve sosyal dışlanma risklerinin azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak, uygulamada işverenlerin bu yükümlülüğü tam olarak yerine getirip getirmediğine dair kapsamlı verilere ulaşmak zor olmakta; ayrıca işverenlerin yükümlülüklerine uymaması durumunda ne gibi yaptırımlar uygulandığı da kamuoyunda şeffaf şekilde bilinmemektedir.

Günümüzde engelli bireylerin istihdam oranları birçok ülkeye kıyasla düşük seyretmekte, iş bulmada yaşanan zorluklar sebebiyle sosyal hayata katılımlarında büyük engellerle karşılaşmaktadırlar. Aynı şekilde, eski hükümlülerin de iş bulma olanakları kısıtlı olup, işverenler tarafından önyargılarla karşılanabilmektedir. Bu durum hem engelli bireyler hem de eski hükümlüler için işgücüne katılım oranlarının düşük kalmasına, toplumsal eşitsizliklerin derinleşmesine ve ekonomik kalkınma süreçlerinden dışlanmalarına sebep olmaktadır.

Bu kapsamda, 4857 sayılı Kanun'un 30. maddesi hükümlerinin etkin bir şekilde uygulanabilmesi, gerekli denetimlerin yapılması, işverenlerin yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin şeffaf bir biçimde denetlenmesi ve uyumun sağlanması yönünde atılacak adımların önemi büyüktür. İşverenlerin, engelli ve eski hükümlü bireyleri toplumla daha fazla bütünleştirme yönündeki yasal yükümlülüklerinin titizlikle takip edilmesi, bu bireylerin toplumsal hayata katkılarının artmasını sağlayacaktır. Bu gerekçeler doğrultusunda aşağıdaki soruların yanıtlanması, ilgili kanun hükmünün etkin bir biçimde uygulanıp uygulanmadığının anlaşılması ve engelli ve eski hükümlü bireylerin işgücüne katılımının desteklenmesi açısından önem arz etmektedir.

1. 4857 sayılı Kanun'un 30. maddesi kapsamında, özel sektör ve kamu işyerlerinin engelli ve eski hükümlü çalıştırma yükümlülüğüne uymalarını sağlamak için Bakanlığınız tarafından hangi denetim mekanizmaları uygulanmaktadır?

2. Bu kapsamda, 2023 yılı itibarıyla Türkiye genelinde özel sektör ve kamu işyerlerinde çalıştırılması gereken engelli ve eski hükümlü işçi sayısı kaçtır? Bu sayıların ne kadarı fiilen istihdam edilmektedir?

3. Yükümlülüğe uymayan işyerlerine yönelik son 5 yılda uygulanan yaptırım ve cezai işlemlerin sayısı ve toplam tutarı nedir?

4. İl bazında, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30. maddesine uyum sağlayamayan işyerleri açısından en fazla ihlalin yaşandığı iller hangileridir? Bakanlığınızın bu illerde uyumun artırılması adına yürüttüğü özel çalışmalar bulunmakta mıdır?

5. Engelli ve eski hükümlü işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve işgücüne katılımlarının teşvik edilmesi için Bakanlığınız tarafından atılması planlanan yeni adımlar nelerdir?

6. Engelli ve eski hükümlü istihdamını teşvik etmek amacıyla işverenlere sağlanan özel teşvik, vergi indirimi veya destek programları nelerdir? Bu teşviklerin son üç yılda kullanılma oranı nedir?

7. Özel sektördeki işverenlerin engelli ve eski hükümlü çalıştırma oranlarına uymaları için yapılan denetimlerde, tespit edilen eksikliklerin giderilmesine yönelik hangi adımlar atılmaktadır? Bu kapsamda, Bakanlığınız işverenlere rehberlik hizmeti sağlamakta mıdır?

8. Engelli bireyler ve eski hükümlüler için iş arama süreçlerinde destek sunulması adına Bakanlığınız bünyesinde aktif bir birim veya program bulunmakta mıdır? Bu kapsamda engelli bireyler ve eski hükümlülere yönelik iş bulma etkinlikleri veya kariyer danışmanlığı hizmetleri sağlanmakta mıdır?

9. İşyerlerinde engelli işçilerin beden ve ruh sağlıklarına uygun çalışma koşullarının sağlanması konusunda Bakanlığınızın herhangi bir denetim mekanizması veya rehberlik hizmeti var mıdır?